

Innmelding av forslag til endring av læringsutbyttebeskrivelse (LUB)

Marie Vangen

Endringen gjelder: Angi avdeling, fag/emne og antall studiepoeng:	Læringsutbyttebeskrivelse for faget straffeprosess 4. avdeling, 10 sp.
Endringen gjelder fra:	Høsten 2022
Forslag til endring av pensum	Det fremsettes ikke noe forslag om pensumendring nå. Jeg foreslår likevel at pensum tas opp til vurdering av underviserne i faget, gjerne under ledelse av en fagansvarlig dersom en slik oppnevnes. Jeg nevner imidlertid allerede her at jeg synes at så lenge gjeldende pensumbok benyttes bør vi vurdere å innta kapittel 1 på pensumlisten. Kapitlet er en fin introduksjon til faget og viktige hensyn, og det avspeiler ting som fremheves som viktig i undervisningen.
Samlet vurdering fra avdelingsleder:	Avdelingsleder er forslagsstiller. Forslaget er bl.a. utarbeidet på grunnlag av seminarledernes felles evaluering etter endt seminarrekke og egen undervisnings- og eksaminasjonserfaring i faget. Fristen var knapp, men forslaget er sendt til alle undervisere i faget. Av disse har stipendiat Lene Sandberg og professor Irene Dahl uttalt seg. De støtter forslaget i sin helhet.
Forslag til endring i læringsutbyttebeskrivelsen:	<u>Gjeldende læringsutbyttebeskrivelse:</u> 1) Faglig innhold Det grunnleggende krav i straffeprosessen er at rettergangen skal være mest mulig betryggende. Dette betyr at de faktiske forhold så langt det lar seg gjøre blir klarlagt og at de rettslige spørsmål blir riktig avgjort, slik at ingen blir uriktig domfelt. Dette kravet må avveies mot hensynet til en hurtig og effektiv rettergang. Ved avveiningen av hensynene må det ses hen til

sakens alvorlighet. Straffeprosess omhandler reglene for hvordan straffbare handlinger skal etterforskes og hvordan saker om straff skal behandles i retten. I straffesaker har politi og påtalemyndighet ansvar for å forberede saken gjennom etterforskning og påtalebeslutning før den bringes inn for domstolene. Hovedvekten i faget er på straffeprosessuelle prinsipper og straffeprosesslovens regler for saksbehandling. Det gjelder mer detaljerte prinsipper som er retningsgivende for prosessen: Anklageprinsippet (domstolene trer bare i virksomhet etter begjæring av en påtaleberettiget), offentlighetsprinsippet, muntlighet i saksbehandlingen og bevisumiddelbarhet. Spørsmålene om adgangen til å lese opp tidligere avgitte forklaringer under hovedforhandlingen, tempoet i saksbehandlingen og adgangen til å straffeforfølge når det allerede er reagert på forholdet med en sanksjon (dobbelStraff), er særlig blitt påvirket av EMK og EMDs praksis.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om siktedes rettigheter og plikter
- avansert kunnskap om fornærmedes rettsstilling
- avansert kunnskap om reglene om varetektsfengsling
- avansert kunnskap om prinsippene for behandling av straffesaker, herunder kompetansefordelingen mellom påtalemyndighet og domstol
- avansert kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- avansert kunnskap om generelle vilkår for bruk av tvangsmidler
- god kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om tvangsmidlene
- god kunnskap om utforming av tiltalebeslutning
- god kunnskap om reglene om forsvarer og bistandsadvokat
- god kunnskap om reglene om gjennomføring av hovedforhandling og dom i tingretten
- kunnskap om organiseringen av påtalemyndigheten
- kunnskap om reglene om forelegg som straff.

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse straffeprosessrettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte de prinsippene som gjelder for behandling av straffesaker i rettslig argumentasjon
- beskrive de enkelte skritt i saksbehandlingen for domstolene
- forstå og analysere hvilke roller og oppgaver de ulike aktørene har
- forstå og analysere etiske problemstillinger aktørene kan bli stilt overfor

Forslag til ny læringsutbyttebeskrivelse:

1) Faglig innhold

Straffeprosess omhandler reglene for hvordan straffbare handlinger skal etterforskes og hvordan saker om straff skal behandles i retten. I straffesaker har politi og påtalemyndighet ansvar for å forberede saken gjennom etterforskning og påtalebeslutning før den bringes inn for domstolene. Det grunnleggende krav i straffeprosessen er at rettergangen skal være mest mulig betryggende og dermed gi god rettsikkerhet. Dette betyr at de faktiske forhold så langt det lar seg gjøre blir klarlagt og at de rettslige spørsmål blir riktig avgjort, slik at ingen blir uriktig domfelt. Dette kravet må ofte avveies mot andre viktige hensyn, som at saksbehandlingen i en straffesak bør være hurtig, tillitvekkende, prosessøkonomisk og hensynsfull. Ved avveiningen av hensynene må det ses hen til sakens alvorlighet. Sentralt i faget straffeprosess står de grunnleggende straffeprosessuelle prinsipper og de mest sentrale saksbehandlingsreglene i straffeprosessloven. De mange enkeltregler i sistnevnte kategori er i stor grad utslag av ett eller flere straffeprosessuelle prinsipper, eksempelvis bevisumiddelbarhetsprinsippet, anklageprinsippet, kontradiksjonsprinsippet og offentlighetsprinsippet. Under etterforskning og iretteføring av en straffesak kan inngrep i menneskerettigheter forekomme. Hvorvidt dette kan aksepteres avgjøres bl.a. på grunnlag av Grunnlovens

menneskerettighetsregler og EMK, som derfor har en sentral plass i straffeprosessfaget.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om siktedes rettigheter, herunder de som følger av Grunnlovens og EMKs regler om retten til en rettferdig rettergang
- avansert kunnskap om siktedes plikter.
- avansert kunnskap om de viktigste straffeprosessuelle prinsippene og hvordan de avspeiles og avveies i straffeprosessuelle saksbehandlingsregler
- avansert kunnskap om hva som markerer en straffesaks identitet, nærmere bestemt hva som avgjør om man, i ulike relasjoner, står over for samme sak eller ulike saker.
- avansert kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- avansert kunnskap om generelle vilkår for bruk av tvangsmidler
- avansert kunnskap om reglene om varetektsfengsling
- avansert kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om utforming av tiltalebeslutning
- god kunnskap om reglene om forsvarer og bistandsadvokat
- god kunnskap om reglene om gjennomføring av hovedforhandling og dom i tingretten
- kunnskap om organiseringen av påtalemyndigheten
- kunnskap om fornærmedes rettsstilling
- kunnskap om reglene om forelegg som straff.

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse straffeprosessrettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte,

	<p>herunder tolke straffeprosessuelle regler i samsvar med overordnede rettsnormer, som Grunnloven og EMK</p> <ul style="list-style-type: none"> • benytte de prinsippene som gjelder for behandling av straffesaker i rettslig argumentasjon • beskrive de enkelte skritt i saksbehandlingen for domstolene • forstå og analysere hvilke roller og oppgaver de ulike aktørene har • forstå og analysere etiske problemstillinger aktørene kan bli stilt overfor
<p>Begrunnelse for endringsforslag av læringsutbyttebeskrivelsen:</p>	<p>Endringene foreslås hovedsakelig for at LUB skal stemme bedre overens med betoningen i pensum og i undervisningen, slik den har vært de siste årene. LUB har ikke vært endret på lenge, mens undervisningen og pensum har vært forsøkt tilpasset rettsutviklingen. Illustrerende er at den gamle LUB ikke nevner Grunnloven.</p> <p>Fagbeskrivelsen er forsøkt oppdatert og presisert i henhold til det som er sagt foran.</p> <p>Endringene i læringsmålene er av ulik art:</p> <p>Noen endringer er gjort for at beskrivelsen av kunnskapsnivå skal stemme bedre overens med hva vi fokuserer på i undervisning og på eksamen. Et eksempel på dette er at det etter det nye forslaget kreves «avansert» kunnskap om emnet «Rettskraftreglene», mens dagens LUB krever «god» kunnskap. Et annet eksempel – i motsatt retning – er at det i dag kreves</p>

	<p>«avansert» kunnskap om temaet «Fornærmedes rettsstilling», men at dette foreslås endret til et krav om «god» kunnskap.</p> <p>Andre endringer skyldes at gjeldende LUB synes å inneholde en viss intern motstrid, jf. for eksempel at det både kreves «avansert kunnskap om generelle vilkår for bruk av tvangsmidler» og «god kunnskap om tvangsmidlene». Sistnevnte setning tas ut i forslaget. Under litt tvil har jeg latt setningen «avansert kunnskap om varetektsfengsling» stå.</p> <p>Atter andre endringer skyldes at gjeldende læringsmål fremstår litt for lite spesifisert til å gi tydelig veiledning til studentene. De tre første kulepunktene i endringsforslaget er ment å avhjelpe dette.</p> <p>Endelig endres læringsmålene fordi dagens LUB ikke nevner emner som anses sentrale. Av denne grunn inntas bl.a punktet om «avansert kunnskap om hva som markerer en straffesaks identitet ...»</p> <p>Ferdighetsmålene er også foreslått endret på ett punkt for å markere betydningen av å kunne anvende sentrale menneskerettighetsregler ved løsningen av straffeprosessuelle spørsmål.</p>
--	--

V

- **Sidetallsnorm pensum - gjeldende fra og med studieåret 2020/2021**
(fastsatt av Studieutvalget i sak SU 62/19 den 22.11.2019 og sak SU 8/20 den 31. 01.2020)

Studieprogram/nivå	Antall pensumsider per studiepoeng
Master i rettsvitenskap, 1. - 3. avdeling	30-40
Master i rettsvitenskap, 4. avdeling	40-45
Master i rettsvitenskap, 5. avdeling	45-55
Master of Laws in the Law of the Sea	45-55
Nordic Master's Degree Programme in Environmental Law	55-65

- **Kvalitative retningslinjer:**

Rettskilder som lovtekster, traktater, forarbeider, rettsavgjørelser mv. skal normalt ikke inngå i pensum.

Vi anvender og skiller ikke mellom innførings-, hovedlitteratur, anbefalt litteratur, tilleggslitteratur e.l.

- **Frister:**

1) Forslag til endring av pensum som nødvendiggjør endringer i fagbeskrivelsen og/eller læringsutbyttebeskrivelsen, eller forslag om oppretting av nye emner.

Endringer av fagbeskrivelse/læringsutbyttebeskrivelser eller forslag til oppretting av nye emner må behandles av Studieutvalget senest i løpet av januar for kommende høstsemester og i løpet av august for kommende vårsemester. Dette følger av felles frister ved UiT i systemet Emne på Nett (EpN) (1. mars og 1. september).

Frist for emner som skal tilbys kommende høstsemester:

Forslag om endring av fagbeskrivelse og/eller læringsutbyttebeskrivelse eller oppretting av nye emner må fremmes for administrasjonen **senest 14. dager før vårens første SU-møte (januar)**

Frist for emner som skal tilbys kommende vårsemester:

Forslag om endring av fagbeskrivelse og/eller læringsutbyttebeskrivelse eller oppretting av nye emner må fremmes for administrasjonen **senest 14. dager før høstens første SU-møte (august)**

2) Forslag til endring av pensum (uten endring i fagbeskrivelse og/eller læringsutbyttebeskrivelse)

Frist for emner som skal tilbys kommende høstsemester:

Pensumendringssak må fremmes for administrasjonen **senest 14. dager før siste SU-møte før Legantofristen den 1. juni**

Frist for emner som skal tilbys kommende vårsemester:

Pensumendringssak må fremmes for administrasjonen **senest 14. dager før siste SU-møte før Legantofristen den 15. november**

Følgende møtedatoer gjelder våren 2022:

Møtedato i Studieutvalget	Innmeldingsfrist saker
31. januar 2022	14. januar 2022
kommer	kommer
kommer	kommer

- **Innsending av mal**

Utfylt mal sendes til administrativt ansvarlig for avdelingen:

Ola Lund Eide (1.- og 4. avdeling): ola.l.eide@uit.no

Karin B. Eriksen (2.- og 3. avdeling): karin.b.eriksen@uit.no

Henriette Winther Fonjong (spesialfag og masteroppgaver, 5. avdeling): henriette.w.fonjong@uit.no

Lene Emilie Øye (LLM, NOMPEL, JUR-3621 og JUR-3624): lene.e.oye@uit.no

NB: kopi til Hege Skarsfjord (hege.skarsfjord@uit.no)